

Font de la Tartana

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Camí de la Font de Can Torres
Emplaçament Camí de Can Torres, poc després de deixar a mà dreta Can Solà del Racó.
Alçada: 478

Coordenades:

Latitud: 41.61194
Longitud: 2.03205
UTM Est (X): 419351
UTM Nord (Y): 4607144

Classificació

Número de fitxa 08120 - 102
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVI-XXI
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: La part externa de la coberta ha perdut bona part de la terra amb pedruscall que la recobria originàriament i que feia d'aïllant tèrmic. S'hi ha observat roderes.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic
Titularitat Privada
Titular: 9272301DG1097S0001PX
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dl., 21/12/2020 - 16:19

Descripció

La Font de la Tartana està ubicada a mà esquerra, a peu del camí de mena cap a Can Torres, un cop deixada enrere la masia de Can Solà del Racó.

El brollador de l'aigua s'ha protegit amb una construcció de planta quadrangular (4,10 m. de fondària per 3,20 m. de façana), protegida per una estructura de pedra semblant a una cabana de volta de pedra seca que recorda per assimilació, a una tartana.

Està construïda sobre un terreny en pendent, excavant cap a l'interior, fins anar a trobar la beta d'aigua. El mur posterior i els costats s'han aixecat a partir de filades consecutives de carreus de pedra irregulars fins a formar una volta d'arc de mig punt, amb la pedra disposada a plec de llibre i falcada amb pedruscall. Posteriorment s'hauria arrebossat amb morter de calç. A la volta, s'observen parcialment les empremtes deixades per l'encanyissat.

La façana (2,20 m. per 2 m. d'alçada) és oberta, amb dos pilars d'uns 0,50 m de gruix, un a cada costat afegits més endavant per reforçar la construcció (s'hi observen pegats de morter de ciment modern en les juntes que s'han tornar a esquadernar). Després dels pilars sembla que la façana es perllongui en forma de ventall. Es tracta de dos murs de contenció de la terra que actuen com a contraforts, equilibrant la pressió exercida per l'orografia del terreny cap a la volta.

L'aigüera o pica, és de pedra, lleugerament tronc-piramidal, d'uns vuitanta centímetres d'alçada amb una obertura frontal que permet desaiguar la pica. Al damunt hi ha una aixeta de polsador col·locada un xic més a l'esquerra que un orifici més antic. Per sobre mateix el registre protegit per una portella de ferro. Un antic orifici està situat un xic més a mà dreta. A ambdós costats dels murs hi ha un banc de pedra adossat de 0,50 m d'amplada. El de mà esquerra forma una "L" amb el mur posterior fins a quedar adossat a l'aigüera.

El sòl, antigament de terra batuda, està protegit amb lloses de pedra de la zona encaixades les unes amb les altres que sobresurten en part fora de la façana. Una reixeta de ferro permet evacuar l'aigua que sobreseeix a través d'una canalització dissimulada que transcorre per dessota del terra actual.

L'indret és ombrívol, en una zona on predomina d'alzinar amb sotabosc d'aríjol, galzeran i herbassar característic de zones humides. L'espai està arranjat amb dues taules i bancs de fusta i un parell de papereres, i proteccions de baranes de fusta tractada

Observacions:

Els actuals propietaris de la masia relacionada amb la font, Can Solà del Racó, han canviat el nom de la casa pel de "La Tartana", probablement pensant que el nom de la font és més apropiat als nous usos de la casa, transformada en lloc de convencions, conferències, i restaurant.

Història

La font de la Tartana està indubtablement relacionada amb el mas del Solà del Racó del qual les primeres referències documentals per ara localitzades la situen al segle XIV, on el mas tindria el nom de Mas Font. Es tracta de l'*Speculo* del Monestir de Sant Llorenç del Munt on es s'esmenta la redició feta per Maria de Font, filla de Jaume de Font, a Guillem de Torrents, de Sant Joan de Matadepera, a dit Jaume de Font i a la seva muller i pares, de la donació que li feren del mas de Font, de dita parròquia, que es té pel monestir de Sant Llorenç de Munt. Fet a 12 de les kalendes de febrer de 1321, clos per Ramon Cros, notari de

Barcelona. Sant Joan de Matadepera, núm. 82.

El nom de Solà, relacionat amb mas de la Font, s'esmenten en un document de venda signat el 5 de juny de 1533, davant del notari Anton Gili quan es parla de les afrontacions. Anton Rourer, pagès de Matadepera, ven a Anton Gorina, també pagès del mateix poble, un tros de terra amb bosc, de set a vuit quartans de sembradura, poc o més o menys, situat en el lloc anomenat el Pla, a prop del Vinyet dit de Basselles, que termeneja per orient, amb el camí que passa per Vilanova (Matadepera nova) en part, i en part per la propietat del Mas de la Font de Joan Solà, i que va des de Sant Llorenç Savall fins a Terrassa i per migdia i ponent cerç amb els dominis de dit comprador.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Tomo IV. Catàleg de Béns.

BALLBÉ I BOADA, Miquel (1981). Matadepera i Sant Llorenç del Munt. Més de mil anys d'història. 1er volum, Matadepera. Ajuntament de Matadepera.

BALLBÉ I BOADA, Miquel (1985). Masos i pairalies de Matadepera. Terrassa: Caixa d'Estalvis de Terrassa.

COMASÒLIVAS i FONT, Joan (2017). Elements patrimonials del Torrent de Can Solà del Racó, dins XXXVIII Ronda Vallesana. Sant Feliu del Racó - Castellà del Vallès, pp. 52. Sabadell. Unió Excursionista de Sabadell.

FONT SEGURA; X. i MUNUERA BERMEJO, J. (2014). Matadepera: patrimoni cultural. Ajuntament de Matadepera.

Enllaços d'interès:

[Projecte de recuperació de les fonts de Matadepera](#)

[Reparada la tanca de protecció de la Font de la Tartana](#)

